

תהדן לפשעי הנוער ועונשם

שמיר, האב, בעל מקצוע ממדרגה ראשונה, התפרנס ממקצועו בכבוד. כל בני המשפחה הם בעלי השכלה, מחונכים היטב. אף אחד מהם אינו מופרע. החינוך שיספג הגבוה והממושקף וזה לו היה טוב, היחס בבית היה מצויין. יוסף שמיר היה בנה של משפחה ישראלית טיפוסית.

אביו של יואב הא מהל פנקסים, אמו לידת הארץ. שניהם, יחד עם יואב ואחיו, מהחיים משפחה ישראלית למופת. החינוך שיואב קיבל מילדותו היה מצויין. החינוך המשלים בהתנועה המחוזת הביא אותו לוותר על סטיפנדיה לחיך דתי, בה זכה בזכות הצטיינותו בלימודי בבית הספר העימי. במקום ללמד בגמנסיה עירונית בחר יואב בבית ספר חקלאי, שגם בו הוא לומד ומתחנך לשביעות רצון מוריו ומחנכיו. מה הביא, אם כך, את השניים לגנוב גיפ לא להם ולחבל ברכוש זרים, בהפקרות פושעת? תשובה זו ניסו למצוא שלושת הדיכונים שישבו בדיון, גם הם, כמו פרקליט המחוז, לא סברו שזוהי מקרה צדדי. הדיכונות שביצעו שהביא בפניהם בראור ובשם פטה של כנופית הרצליה שהתהל באולם הסמוך, הביאו אותם למסקנה כי רק תהום קטנה מפרידה בין הגיפ הבדד שנגנב בשביל מים, לבין עשרות הכריצות ומעשי השוד שביצעו צעירי הרצליה, שגם הם החלו את דרכם הגלונה בניבת גיפים בלילה.

בנינו פאר או קציני מבחן

קציני המבחן למבוגרים, אליהם נשלחו בתחילה שי הנערים, לפי פקודת השופט, מצאו אלף סיבות ואחת למעשה שביצעו. מחלות ילדות, רגשות התבוננות וי מקרים בודדים מתוך הדחי המשפחתי, שמי שו בערוביה בתוך הדחיות שהגושל כשם שנגמרו בשפע בתוך דוחות תיהם על הבד שמים בפריצות והחזקת רכוש גנוב, מתוך כנופית בנייה טובים.

ועתם של בראור במשפט גונבי הגיפים ושל הקצין הלפסון במשפט הרצליה היתה אחרת לגמרי: "... אין שום מקורות כי מקרה זה", אמר בראור, "זה היה מעשה מתוכנן השניים לא התקשו למצוא את הגיפ שנגנב. אם שני נערים בני 17 גונבים גיפ ומטילים בו, סימן הוא שידעו בדיוק כיצד לבצע מעשה כזה".

השופטים הצטרפו להלפסון ולבראור. כי פסק דינו החריף במיוחד, התקיף השופט וזהר את האשמים, הוריהם, ציבור המחנכים ומוסדות המדינה, כולם כאחד:

"הבנייה שלפניה אני עומד בשעת גירת הדיו היא בעיה קשה מאד, ואני מתח אלה בכל כובד הראש הראוי לה... ריבוי הדיכונות מקרים מעמיד על הסכנה לציבור, מצד הדיכונות הסוטה מדרך הישרה".

גימה אישית הכנים וזהר, קצין משרדה לשעבר ושופט מנוסה, באומריו: "אני עוקב זה שנים רבות אחרי העבריינות בארץ בכלל, ואחרי עבריינות בין הנוער בפרט. זה (עבריינות הנוער) לא עשה רושם ולא השפיע על אף אחד...".

לשופט אין שום ספק כי בעיה שלפניה הדיכונות עליו לטפל במלא חומרת הדיון: "קציני המבחן מספרם קטן, אמצעייהם מצומצמים או אכסניים ואבשרויותיהם לעזור הן קטנות. לכן הפיקוח אינו פיקוח ואין ערך למבחן... נראה לי שכעת הגיעה השעה האחרונה לזעוק וזעק חמורה, ונוסף לזה להראות לכל הנוער שסטה או קרוב לסטייה שבתי המשפט גמרו אומר לטפל בעייה זו ברצינות וללא היסוס".

לשא החריפות הגיע וזהר בא מרו: "עבריינות הנוער היא התהום העמוקה שבין דיני האבות לבין דיני הבנים... בעת יודת המיסר האורח, ושאר בדרך כלל הפחד מפני החוק והשלטון, אצלנו, גם זה אינו פועל. הכבוד לחוק אינו גדול".

מה לעשות, אם כך, קודם כל, קבע וזהר מה לא לעשות: "נמצא שיש כסף עבור כל מיני בנייני פאר, מוסדות ומסורות, אולם למוסדות מתאימים לנועריוסטה אין. שום דבר לא עשה באופן רציני... אין גם מוסדות עונשים באיים עבור הנוער".

וזהר לא שפט רק את האשמים שלפניה: "יש להצטרף, קבע בסקנות, שמנהיגי

גונבי הגיפים

בדחילו ורחימו, כמו תלמיד סדרה לפני מורה, ניצבים יואב בייסוף ויוסף שמיר בפני שלושת השופטים הדנים בתיקם. החיוך שהיה על

הרוח והדת לא החשיבו באופן מסיק את הבעיה הזאת. אמנם עבודה מרובה אצלנו, אבל הנוער הוא עתיד האומה וההגיון אומר שחשוב יותר להציל את דור העתיד, מלע" סוק בקטנטנות של דור המדבר".

המסקיה המתבקשת: פסק דינו חמור לעמוס מלאך, מנהיג כנופית הרצליה, שידון כי פקודת השופט וזהר לארבע שנות מאסר. חברו ישראל נידרמן, שלאחר יום ילדה אשתו בת, נידון לתשעה חודשי מאסר.

מלה אחרונה בפסקי-הדין הפנה השופט וזהר להורי האשמים: "צר לי על ההורים. ברצוני לבקש מהם שיכרו תמיד כי הטיא" גדיה שלהם נגרמה בעת ביצוע העבירות בידי בנייהם, ולא כאן בבית המשפט".

בן סורר ומורה
ביום בו היה צריך להינתן גורדינים של שני גנבי הגיפים, היה אולם בית

השופטים

בפעם הראשונה, בהתאם להוראות החדשות של חוק בתי המשפט, הורכב בית המשפט שלום משלושה שופטים: יוסף בן-חנן, יוסף מגוריכהן ואליעזר זליקסון. היה זה סמלי שהרכב נכבד כזה כונס למשפט בנייה טובים.

החיובים

קצין התביעות של מחוז תל-אביב, ע.מ.מ. יהושע וולפסון ופרקליט המחוז יעקוב בראור, העמידו את הבעיה בכל חריפותה. בתובעם ענשים חמורים לשם הרחעת בנינוער אחרים, שיסחו את פרשת העבריינות בפני הציבור.

שפתותיהם, בעת תחילת המשפט, נגרו. במקום לטעון כי עשו מה שעשו, מתוך ספורטי, טענו עתה כי היה זה "מקרה צדדי" בלבד. האולם מלא הורים ומחנכים, שבאו לראות את כשלונו חינוך הנוער

המשפט מלא מפה לפה. הוריהם ומוריהם של שני האשמים עטו על כתבי העתונות התחננו לפניהם לחדר על פרסום השמות וזהר העומדים בדיון.

אולם הפעם היתה גם התביעה הכללית מע גינת בפרסום רחב. בניגוד מוחלט לפרשת משפטם של כנופית השמיניות המפורסמת, בה השתל פרקליט המחוז לאסור כל צל של פרסום, דרש הפעם בראור כי ינתן פרסום רחב לפרשה. גם השופט וזהר היה בדעה זו: "נתבקשתי לאסור יום הפרסום... נראה לי שבמקרה זה משרת העונשין בתיקים אלה דורשת פרסום רחב ביותר למען יראו וישמעו".

אחד האבית אף הגדיל לעשות. במכתב אישי אל שופט השלום הראשי בתל-אביב עמנואל ידיד-הלוי, ביקש אביו של יואב בייסוף למנוע את פרסום משפט בנו. "... לא אסכים לזרוק את בני טרף לעתונות הזולה". כתב בייסוף, בהתעלמו מן העובדה שהוא בעצמו אשם לאימץ בכך שבנו הגיע אל ספסל האשמים.

הדבר לא הועיל. השופט צרף את המכתב לתיק, אך שלושת השופטים כרכו לאסור את הפרסום. בפסקי-דינם הסבירו במילים ברורות מדוע עשו זאת: "לפנינו מקרה נוסף של צעירים שסטו מדרך הישר. פריקת-העול והירידה המוסרית בקרב הנוער הככה להיות בעיה ציבורית כאובה ורצינית ביותר, אשר צריכה להטריד הורים ומחנכים ואת הציבור בכללה".

יוסף ויואב ההחירו. עוד בהישמע המשפט הראשונים של פסקי-הדין, שהוקרא בקול צלול וברור מפיו של אב בייסוף, יוסף מגוריכהן, הבינו השניים כי פסק דינם יהיה חמור. דמעת החלו זולגות מעיניהם, כשהגיע השיפט לעונש, אחרי שהם ביר כי "שומה עלינו לעשות דבר בלבד התפשטות נוספת של עבריינות מיוג זה לטובת הציבור, עתיד הנוער ועתיד המדינה" ואמנם היה העונש חמור מאד: שנה מאסר. אולם בעוד יואב ויוסף מעלים כבר בדעתם את העתיד לקרות להם בש: הדיכונות בין בתלי בית-הסוהר, נגולה אכן מעל ליבם: "אולם", המשיך השופט לקרוא, "ב התחשב בעובדה שזוהי הרשעתם הראשונה ובתחשב בעובדה שהנאשמים הביעו בפנינו חרטה על המעשה הנדון, שנראית לנו כי כנה, יהיה העונש מאסר על-תנאי".

מחייכים כלפי חוץ, אך מוועזעים אחרי החוויה המחרידה שעברה עליהם בשעת גור-הדין, יצאו יואב ויוסף מבית-המשפט. לאיש מן הנוכחים לא היה ספק, כי פרסום נרחב של פסקי-הדין והעונשים הכלולים בהם עתידים להרתיע את כל אלה מבין בנייה טובים והלא-כליכר טובים, שהיו עתידים ללכת בדרך של גונבי הגיפים ופורצי הדור ת.

ולאחל שעדיין המשיכו לטעון כנגד האנושי הקשה, ציטט התובע יעקוב בראור את דברי הגמרא: "וכי מפני שאכל זה טימר שג בשר ושתה לוג של יין, יצא להרהר, אלא שהגיעה תורה לטוף דעתו של בן סורר ומורה, שתחילה הוא נטל משל אביו ואחרי כן הוא יוצא ומלססם את הבריות".

9